

TÉMA IN

in.ihned.cz/tema

Když teče víno z kašny

Hlavní atrakcí vinobraní v Retzu nejsou krojované skupiny, ozdobené vozy tažené traktory, ba ani místní kapely vyhrávající lidovky, až drnčí tabulky v oknech letitých domů. Jak čas běží, upíná se pozornost všech především ke dvěma kašnám nazdobeným vinnou révou. Obě jsou v obležení lidí s prázdnými baňatými skleničkami na víno. Když dozní poslední proslovy, začne z kašen proudit víno. Z jedné červené a z druhé bílé. U každé z kašen se okamžitě utvoří dlouhý had lidí a každý si nabírá do své sklenice, aby vzápětí uvolnil místo dalšímu. Žádná tlačení, nevrzání, postrkování – jen spořádaná řada, sklenice za sklenicí, aby ani kapka nepřišla na zmar.

Celá tato atrakce trvá asi tak dvě hodiny a za tu dobu se u každé z kašen vyprázdní jeden třistalitrový barel vína. Kolik a jak často si kdo nabere, to pochopitelně nikdo nekontroluje, ale úplně zadarmo to není. Je třeba zaplatit vstupné na oslavu vinobraní a pak si také koupit skleničku, která vám zůstane jako památka na víno z Retzu.

Darkov

Réva vinná patří k prastarým kulturním rostlinám. Její matečnou rostlinou je planá réva lesní a je prokázáno, že tato rostlina provázela člověka skutečně odedávna. Vždyť semena révy vinné našli archeologové už ve zbytcích příbytků lidí z doby neolitu. Těžko říct, zda už tehdy nechávali šťávu z vinných bobulí kvasit – ale není to vyloučeno. Vinnou révu doprovázejí téměř všudypřítomné divoké kvasinky žijící na povrchu hroznů, ty se odtud snadno dostanou do vinného moštu a zkvasí jej na víno. Ví se ovšem zcela jistě, že už před pěti tisíci lety pili víno v Arménii, Gruzii, Sýrii, Palestíně i v tehdejší Egyptě.

Úponkaté liány révy lesní přenesl člověk na slunná místa a začal je kultivovat a šlechtit. Dnes odborníci rozeznávají kolem dvou tisíc odrůd vinné révy. Další odlišnosti v chuti a aromatu dodávají vínům různé klimatické podmínky, rozdíly v půdě i odlišnosti ve zpracování a uskladnění vína. A tak je chuťová paleta vína skutečně nepřehledná, zrovna tak jako zástupy jeho obdivovatelů a vyznavačů. Nakonec víno se stalo důležitým atributem i nejednoho náboženského rituálu, křesťanství nevyjímaje.

V antickém Řecku měli dokonce samotného boha vína – Bakchos, nebo také Dionýsos, byl synem největšího boha Dia a jeho milenkou Semely. Vychovaly ho nymfy z Nýsy a tam také poprvé ochutnal víno, kterým pak opájel sebe, své pěstounky i své druhy. Odtamtud přinesl první sazenici révy lidem a naučil je, jak se z hroznů dělá víno.

Voda místo uhlí

Jako každého boha, tak také Dionýsa bylo třeba řádně uctít a uspořádat oslavy na jeho počest. Původně to byl v Řecku svátek „prostý, ale veselý“, jak píše Plútarchos. Později se však změnil na skutečné bakchanálie v dnešním smyslu slova. Podobný vývoj měl Dionýsův kult i u Římanů, kteří ho převzali někdy před naším letopočtem a později musel proti výstřednostem na těchto slavnostech zasáhnout dokonce římský senát.

Od oslav Řeků a Římanů je k dnešním vinobraním dlouhá cesta, pohnutky ale zůstaly podobné. Uctít víno i vše, co s ním souvisí, a oslavit konec sklizně. A protože člověk slaví rád a důvod si vždy najde, slaví se vinobraní i tam, kde nikdy teplomilné rostlinky vinné révy nebudou rodit své sladké bobule. Jako příklad může posloužit třeba vinobraní, které se koná vždy ke konci září v Lázních Darkov v Karvině.

„Hledme, hledme, zástup lidí shromážděný v dnešní den. Snažte se, ať každý vidí, že je Fryštát připraven. Nač? Teď ovací je třeba, tak jak káže dobrý mrav, přichystejte sůl a chleba, přijel kníže Boleslav.“ Uprostřed lázeňského parku ohlašuje šašek proklamaci příjezdu hostů na místní slavnosti vína. V parku zažijete nejen historický průvod a hostinu pro účinkující, chybět nebudou ani koncerty a divadelní výstupy. Začátky zdejších lázní se řadí do zcela jiné doby.

Když na pozemcích Jiřího Beese z Chrostiny vytryskl v roce 1862 mocný proud slané vody, nebyl pan baron vůbec nadšen. Jeho soused Larisch-Mönnich těžil na svých pozemcích uhlí a otvíral jednu šachtu za druhou. I baron Bees chtěl zbohatnout na těžbě uhlí. Když ale provedl hloubkový vrt, vytryskl z hlubin země pouze mohutný gejzír slané vody.

Mezi lidmi se věřilo na omlazující účinky místní slané vody. Po nějaké době si i baron uvědomil, že sice nenašel uhlí, ale že objevil pro řadu nemocných doslova pramen živé vody.

V roce 1866 obdržel baron Bees od tehdejší Zemské vlády Slezské povolení zřídit Lázeňské místo a už v roce 1867 byla zahájena první lázeňská sezona.

A tak v roce 1867 započala éra Lázní Darkov a jejich věhlas rok od roku rostl a lázně se rozšiřovaly. K největšímu místnímu bohatství patří pochopitelně především léčivá voda, ale lázeňské hosty je třeba také zabavit a ke slavnostem připomínajícím romantickou dobu panování knížete Boleslava se přece jen více hodí víno. A tak se stalo místní vinobraní nedílnou součástí podzimního lázeňského dění, i když vinnou révu byste tu asi hledali marně. ■

LUMÍR PECOLD

Foto: autor

Slavnosti vína se konají i na místech, kde byste to nečekali. V Lázních Darkov v Karvině tomu tak bude už pátým rokem.